



2.2.2024

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

neuvoston ja komission julkilausumien johdosta

työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan mukaisesti

oikeusvaltioperiaatteesta ja tiedotusvälineiden vapaudesta Kreikassa
(2024/2502(RSP))

**Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Tomáš Zdechovský, Juan Ignacio Zoido
Álvarez, Ioan-Rareș Bogdan, Lukas Mandl, Nadine Morano, Jeroen
Lenaers, Michaela Šojdrová, Loucas Furlas, Eleni Stavrou,
Anna-Michelle Asimakopoulou, Manolis Kefalogiannis, Stelios
Kypouropoulos, Vangelis Meimarakis, Maria Spyraiki, Theodoros
Zagorakis, Paulo Rangel**
PPE-ryhmän puolesta

Euroopan parlamentin päätöslauselma oikeusvaltioperiaatteesta ja tiedotusvälineiden vapaudesta Kreikassa (2024/2502(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) ja erityisesti sen 2, 3, 4, 6 ja 7 artiklan,
 - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen artikkelit, jotka liittyvät demokratian, oikeusvaltion ja perusoikeuksien kunnioittamiseen, suojelemiseen ja edistämiseen unionissa,
 - ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan,
 - ottaa huomioon 9. kesäkuuta 1975 hyväksytyn Kreikan perustuslain,
 - ottaa huomioon Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön,
 - ottaa huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön,
 - ottaa huomioon 24. toukokuuta 2023 julkaistun EU:n perusoikeusviraston päivitetyn raportin ”Tiedustelupalvelujen tarkkailutoiminta: perusoikeuksien turvaaminen ja oikeussuojakeinot Euroopan unionissa – vuoden 2023 päivitys”,
 - ottaa huomioon ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen,
 - ottaa huomioon 15. kesäkuuta 2023 antamansa suosituksen neuvostolle ja komissiolle epäilyjä unionin oikeuden rikkomisesta ja unionin oikeutta sovellettaessa tapahtuneesta hallinnollisesta epäkohdasta Pegasus-ohjelman ja vastaavien vakoiluohjelmien käytön yhteydessä koskevan tutkinnan johdosta¹,
 - ottaa huomioon 5. heinäkuuta 2023 annetun komission tiedonannon ”Oikeusvaltiokertomus 2023 – Oikeusvaltiotilanne Euroopan unionissa” (COM(2023)0800) ja siihen liittyvän 5. heinäkuuta 2023 päivätyn komission yksiköiden valmisteluasiakirjan ”2023 Rule of Law Report – Country Chapter on the rule of law situation in Greece” (SWD(2023)0808), johon sisältyy Kreikan oikeusvaltioperiaatteen tilannetta koskeva maakohtainen luku,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan,
- A. toteaa, että Kreikka on vakaa perustuslaillinen demokratia, jolla on nykyaikainen ja vankka hyvinvointijärjestelmä ja joka on täysin sitoutunut Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa ja perusoikeuskirjassa vahvistettuihin oikeuksiin ja arvoihin²;

¹ EUVL C, C/2024/494, 23.01.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/494/oj>.

² Kreikka nousi yhdeksän sijaa The Economist -lehden vuoden 2022 demokraatiaindeksissä (sija 25) vuoteen 2021

- B. ottaa huomioon, että Kreikan perustuslain 14 pykälässä taataan täysimääräisesti lehdistönvapaus ja sananvapaus Kreikassa ja että toimittajien suojeleminen varmistetaan lisäksi toimittajien ammattia koskevilla eettisillä säännöillä, joissa molemmissa korostetaan maan sitoutumista demokraattisten periaatteiden vaalimiseen; toteaa, että tämä näkyy Kreikan moniarvoisessa mediaympäristössä;
- C. ottaa huomioon, että Kreikka on edistynyt neljässä komission vuonna 2022 antamassa oikeusvaltiokertomuksessa esitetyn viiden suosituksen täytäntöönpanossa ja jatkaa oikeusvaltioperiaatteen ja tiedotusvälineiden vapauden lujittamista digitalisoimalla oikeuslaitosta, toteuttamalla korruption vastaisia uudistuksia, lisäämällä tiedotusvälineiden omistuksen ja valtion mainonnan jakautumisen avoimuutta, vahvistamalla tiedotusvälineiden sääntelyviranomaista ja parantamalla toimittajien työympäristöä;
- D. ottaa huomioon, että toimittajiin kohdistuvien uhkien ja hyökkäysten torjumiseksi on toteutettu toimenpiteitä, mukaan lukien toimittajien suojeleminen ja heidän vaikutusmahdollisuuksiensa lisäämistä käsittelevän työryhmän perustaminen;
- E. ottaa huomioon, että Euroopan neuvosto³ ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö⁴ suhtautuivat myönteisesti 23. toukokuuta 2022 tehtyyn ministeriöiden väliseen yhteisymmärryspöytäkirjaan toimittajien ja muiden media-alan ammattilaisten suojeleminen, turvallisuudesta ja vaikutusmahdollisuuksien lisäämisestä sekä työryhmän perustamiseen toimenpiteinä, jotka edistävät tiedotusvälineiden vapautta ja toimittajien turvallisuutta;
- F. ottaa huomioon, että Kreikka on toteuttanut useita aloitteita, joilla pannaan täytäntöön toimittajien ja muiden media-alan ammattilaisten suojeleminen, turvallisuuden ja voimaannuttamisen varmistamisesta EU:ssa annettu komission suositus (EU) 2021/1534⁵ sekä Euroopan neuvoston ministerikomitean suositus CM/Rec(2016)4 jäsenvaltioille journalismin suojelemisesta sekä toimittajien ja muiden media-alan toimijoiden turvallisuudesta;
- G. ottaa huomioon, että Kreikka on lahjonnan vastaisen valtioiden ryhmän suositusten mukaisesti tehnyt laajoja muutoksia maan rikoslakiin ja rikosprosessilakiin, jotta ne vastaisivat nykyisiä vaatimuksia erityisen vakavien rikosten osalta ja jotta vuoden 2019 rikoslain aiheuttamat vääristymät voitaisiin korjata;
1. panee merkille, että tiedotusvälineiden vapautta ja moniarvoisuutta koskevia perustuslaillisia ja lainsäädännöllisiä takeita on vahvistettu Kreikassa edelleen viime

verrattuna, joten se on yksi parhaiten suoriutuneista maista. Kreikan sijoitus nousi viidenneksi eniten kaikista demokrationdeksin kattamista maista.

³ Euroopan neuvosto, ”[How to protect journalists and other media actors? – Extended Implementation Guide to selected topics under Prevention and Promotion Pillars of the Guidelines of Recommendation CM/Rec \(2016\)4 on the Protection of journalism and safety of journalists and other media actors](#)”, heinäkuu 2023.

⁴ Etyjin demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimisto, ”[Greece, Early Parliamentary Elections, 21 May 2023 – ODIHR Election Assessment Mission Final Report](#)”, 21. marraskuuta 2023, s.17.

⁵ Komission suositus (EU) 2021/1534, annettu 16. syyskuuta 2021, toimittajien ja muiden media-alan ammattilaisten suojeleminen, turvallisuuden ja voimaannuttamisen varmistamisesta Euroopan unionissa (EUVL L 331, 20.9.2021, s. 8).

kuukausina useilla lainsäädännöllisillä uudistuksilla ja hallinnollisilla toimenpiteillä;

2. pitää myönteisenä, että Kreikka on edistynyt oikeusvaltiokertomuksessa 2022 annettujen suositusten toteuttamisessa; suhtautuu myönteisesti sen merkittävään edistymiseen virkamiesten varallisuusilmoitusten osalta; korostaa sen edistymistä korruptiotapauksia koskevien syytetoimien toteuttamisessa ja lopullisten tuomioiden antamisessa; korostaa, että Kreikka on ottanut käyttöön lisäsuojatoimenpiteitä toimittajien työolojen ja fyysisen turvallisuuden parantamiseksi; panee merkille tietynasteisen edistymisen sen varmistamisessa, että kansalaisyhteiskunnan järjestöjen rekisteröintivaatimukset ovat oikeasuhteisia, jotta niiden toimintaedellytykset säilyisivät avoimina⁶;
3. pitää myönteisenä, että audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi⁷ on saatettu onnistuneesti osaksi kansallista lainsäädäntöä, koska sillä vahvistetaan muun muassa tiedotusvälineiden omistuksen avoimuutta ja varmistetaan tiedotusvälineiden sääntelyviranomaisten riippumattomuus; toteaa lisäksi, että lailla 4779/2021 vahvistettiin kansallisen radio- ja televisioeuvoston riippumattomuutta hallituksesta ja muista valtion elimistä ja parannettiin tiedotusvälineiden omistuksen avoimuutta; suhtautuu myönteisesti lakeihin 5005/2022 ja 4915/2022 sisältyviin markkinoiden keskittymistä estäviin uusiin suojatoimiin, joilla vahvistetaan entisestään tiedotusvälineiden omistuksen ja valtion mainonnan avoimuutta ja joiden pitäisi osaltaan vähentää riskejä, jotka on yksilöity tiedotusvälineiden vapautta mittaavissa indekseissä, kuten tiedotusvälineiden moniarvoisuuden seurantavälineessä 2023;
4. pitää myönteisenä, että Kreikka on ilmoittanut sitoutuneensa panemaan täysimääräisesti täytäntöön eurooppalaisen medianvapaussäädöksen ja strategisia häirintätarkoituksessa nostettuja kanteita (SLAPP-kanteet) koskevan direktiivin;
5. pitää myönteisenä, että on hyväksytty ministeriöiden välinen yhteisymmärryspöytäkirja toimittajien ja muiden media-alan ammattilaisten suojelusta, turvallisuudesta ja vaikutusmahdollisuuksien lisäämisestä; panee merkille, että tässä yhteisymmärryspöytäkirjassa vahvistetaan yhteinen kehys toimittajien suojelulle ja turvallisuudelle, mukaan lukien lainsäädännölliset ja muut aloitteet, sekä institutionaalinen kehys EU:n suositusten ja päätöslauselmien kansallisen täytäntöönpanon suunnittelua, seurantaa ja arviointia varten, jotta voidaan tunnistaa toimittajien tarpeet ja lisätä heidän vaikutusmahdollisuuksiaan sekä kouluttaa heitä samalla kun lisätään toimittajien tietoisuutta tasa-arvosta tiedotusvälineissä, henkilökohtaisesta suojelusta ja digitaalisesta lukutaidosta;
6. korostaa, että yhteisymmärryspöytäkirjan mukaisesti on perustettu työryhmä, jonka tavoitteena on vahvistaa toimittajien ja muiden media-alan ammattilaisten turvallisuutta ja riippumattomuutta⁸; suhtautuu myönteisesti komission suosituksen (EU) 2021/1534

⁶ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja ”2023 Rule of Law Report – Country Chapter on the rule of law situation in Greece” (SWD(2023)0808), s. 3.

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/13/EU, annettu 10. maaliskuuta 2010, audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi), EUVL L 95, 15.4.2010, s. 1.

⁸ EU:n oikeusvaltiokertomuksen 2023 Kreikkaa koskevassa luvussa todetaan, että toimittajien aseman suojelua ja vahvistamista käsittelevän työryhmän perustaminen on tärkeä askel, ja pannaan merkille, että myös journalistiliitto piti työryhmää tärkeänä toimenpiteenä (SWD(2023)0808).

mukaisesti käynnistettyihin työryhmän tiedotustoimiin ja toimittajien turvallisuuden seurantaan;

7. suhtautuu myönteisesti toimittajien ja media-alan ammattilaisten kansainvälisen turvallisuuskoulutuskeskuksen perustamiseen tammikuussa 2023 ja sen monipuoliseen toimintaan;
8. panee merkille uudet toimet, joita Kreikka on toteuttanut turvatakseen julkisen palvelun tiedotusvälineiden riippumattomuuden, erityisesti hyväksymällä lain 5062/2023 (A 183), jossa vahvistetaan edellytykset ja menettelyt julkishallinnon elinten johtajien ja muun ylimmän johdon nimittämiseksi;
9. korostaa, että Kreikan toimittajien ammattijärjestöjen liitto Panhellenic Federation of Journalists' Unions perusti SLAPP-kanteiden seurantakeskuksen seuraamaan ja estämään SLAPP-kanteita sekä antamaan tukea niiden kohteena oleville toimittajille osana työryhmän toimintaa;
10. katsoo, että Kreikan viimeaikaiset pyrkimykset, joihin kuuluvat sekä lainsäädännölliset että muut toimet, ovat parantaneet maan toiminnan tehokkuutta toimittajien turvallisuuden varmistamisessa; odottaa, että Kreikka jatkaa tämänsuuntaisia pyrkimyksiään;
11. pitää myönteisenä, että Kreikan valtion ja toimittajien ammattiliittojen välillä tehtiin elokuussa 2022 työehtosopimus, jossa määritellään julkisten laitosten ja yksiköiden palveluksessa olevien toimittajien työehdot ja varmistetaan turvavarusteet, vakuutukset ja muut taloudelliset edut kuin palkka;
12. pitää myönteisinä toimia, joilla tuetaan työssäkäyviä toimittajia ja joilla varmistetaan virallisen ja tehokkaan sosiaalisen suojelun saatavuus, sekä muita käytännön tukitoimia, kuten toimittajien lisäeläke- ja sairausvakuutuksen rahoitusohjelman yhteistä organisaatiota (United Organisation of Supplementary Pension and Healthcare Insurance for Journalists);
13. panee merkille toimittaja George Karaivazin 9. huhtikuuta 2021 tapahtuneen murhan meneillään olevan tutkinnan ja väitettyjen murhaajien pidätykset; kehottaa Kreikan viranomaisia jatkamaan ponnistelujaan kaikkien George Karaivazin kuolemasta vastuussa olevien saattamiseksi oikeuden eteen; tuomitsee jyrkästi toimittajien kriminalisoinnin, heihin kohdistuneet hyökkäykset ja heidän surmaamisen työnsä vuoksi EU:ssa ja sen ulkopuolella, mukaan lukien Daphne Caruana Galizian murha 16. lokakuuta 2017, Ján Kuciakin ja hänen kihlattunsa Martina Kušnírován murhat 21. helmikuuta 2018, Viktoria Marinovan murha 6. lokakuuta 2018 ja Peter R. de Vriesin murha 15. heinäkuuta 2021; korostaa heidän ratkaisevaa rooliaan totuuden paljastamisessa, demokratian suojelemisessa ja rankaisemattomuuden kulttuurin lopettamisessa; antaa tunnustusta kaikille viime vuosina Euroopassa surmansa saaneille toimittajille;
14. panee merkille, että Kreikka varmistaa unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelun korkean tason, kuten säädetään Kreikan laissa 4990/2022, jolla

väärinkäytösten paljastajia koskeva direktiivi⁹ pannaan täysimittaisesti täytäntöön;

15. korostaa, että Kreikka on muuttanut kiistanalaisia säännöksiä, kuten rikoslain 191 pykälää, puuttuakseen disinformaation leviämistä koskeviin huolenaiheisiin, mikä on osoitus sen sitoutumisesta toimittajien oikeuksien suojeluun¹⁰;
16. toteaa, että lain 5002/2022 hyväksymisen jälkeen Kreikasta tuli ensimmäinen EU:n jäsenvaltio, joka kielsi rangaistuksen uhalla vakoiluohjelmia koskevat liiketoimet ja niiden myynnin, hallussapidon, kaupan tai käytön alueellaan;
17. korostaa, että Kreikka on viime vuosina omaksunut politiikan, jonka tavoitteena on suojella EU:n ulkorajoja muun muassa estämällä salakuljettajia käyttämästä Euroopan turvapaikkajärjestelmää väärin; on tyytyväinen siihen, että Kreikka on samanaikaisesti kehittänyt edistyksellisen perusoikeuksien valvontamekanismin, joka ylittää selvästi EU:n lainsäädännössä asetetut vähimmäisvaatimukset;
18. korostaa, että Frontexin laajimmat operaatiot toteutetaan Kreikassa ja että toimintaympäristö on siellä erittäin haastava; korostaa, että Frontex onnistuu kuitenkin suojelemaan Euroopan ulkorajoja ja samalla pelastamaan tuhansia ihmishenkiä;
19. muistuttaa, että kansalaisyhteiskunnan järjestöt ovat Kreikan läheisimpiä kumppaneita sen pyrkiessä hallitsemaan muuttoliikettä ja hoitamaan turvapaikkamenettelyjä ihmisarvoisella ja tehokkaalla tavalla;
20. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle sekä Kreikan hallitukselle ja parlamentille.

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1937, annettu 23. lokakuuta 2019, unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (EUVL L 305, 26.11.2019, s. 17–56).

¹⁰ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja ”2023 Rule of Law Report – Country Chapter on the rule of law situation in Greece” (SWD(2023)0808), s. 22.